

Enghaveskolen

Roesskovsvej 125

5200 Odense V

Tlf.: 63 75 35 00

E-mail: enghaveskolen@odense.dk

www.enghaveskole.aula.dk

Nyttige hjemmesider:

www.autisme.dk

www.centerforautisme.dk

www.autismeforening.dk

Pædagogiske Læreplaner

Pædagogiske Læreplaner Enghaveskolen

SIDE 4 Forord

SIDE 5 Pædagogiske Læreplaner

SIDE 5 Elevgrundlaget, Værdigrundlag, Vision og Mission

SIDE 6 Menneskesyn, Læringsyn og Læringsmiljø

SIDE 6 Pædagogiske rammer

SIDE 8 Enghaveskolens Børnehave

SIDE 8 Temaerne i de pædagogiske læreplaner

SIDE 8 Teammøder

SIDE 9 Elevplaner og Periodeplaner

SIDE 9 Evaluering

SIDE 10 Historien om musen

SIDE 11 Skolebestyrelsen og Enghaveskolens Venner

SIDE 12 Sundhed på Enghaveskolen og Sportsskole

SIDE 13 Fysiske rammer

Bilag

Syvkantsmodellen

14

Eksempel på en læreplan

15

*Tobias C spørger Tobias S, om han er
Asperger, når han også hedder Tobias.
Der opstår en lille pause, hvorefter To-
bias S svarer: "Nej, jeg dyrker karate..."*

Forord

Enghaveskolen og Enghaveskolens Børnehave er en specialsko-le/børnehave beliggende i Odense V. Der går 123 elever på skolen og 35 børn i børnehaven. De er fordelt på i alt 15 grupper/klasser. Skolen er en heldagsskole. Enghaveskolens Børnehave har et selvstændigt afsnit her i folderen. I folderen dækker betegnelsen elever både børn i børnehaven og elever i skolen - for læsevenlig-hedens skyld.

Enghaveskolen har et pædagogisk læreplansudvalg, som er tovholder for løbende udvikling og det videre arbejde med den pædagogiske læreplan.

Udvalget består af 3 pædagoger, som løbende bliver udskiftet, så alle får medejerskab af de pædagogiske læreplaner. Udvalgets arbejde godkendes af ledelsen og skolebestyrelsen.

Autisme er en medfødt, biologisk betinget udviklingsforstyrrelse, der blandt andet påvirker evnen til at kommunikere socialt. Mennesker med autisme har svært ved at sætte sig ind i andre menneskers tanker og følelser.

Ifølge WHO's diagnosekriterier skal man have vanskeligheder inden for tre områder, som kaldes triaden:

- Vanskeligheder ved socialt samspil
- Vanskeligheder ved social kommunikation
- Manglende fleksibilitet/nedsat social forestillingsevne

Kilde: Videnscenter for autisme

De pædagogiske læreplaner på Enghaveskolen

Elevgrundlag

Enghaveskolen modtager elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelser, primært autisme. En del af eleverne har brug for massiv støtte.

Værdigrundlag

- En individuelt tilrettelagt elevplan skal sikre, at eleverne opnår øgede kompetencer og selvværd med udgangspunkt i deres forudsætninger.
- Forberedelse til et voksenliv med en så høj grad af selvstændighed som muligt.
- Et lærings- og udviklingsmiljø, hvor eleverne føler sig trygge, og hvor de møder respekt og anerkendelse.
- Helhedsprincipper, der giver eleven en sammenhængende og velstruktureret dag.
- Et anerkendende og udviklende forældresamarbejde.

Pædagogisk vision

- At Enghaveskolen ved pædagogiske indsatser skaber indhold og struktur, der udvikler elevens selvstændighed og selvværd mest muligt.
- At alle faggrupper på Enghaveskolen kan anvende den Pædagogiske Læreplan.

Mission

- At skabe struktur, helhed og sammenhæng i elevernes hverdag på Enghaveskolen.

(Kilde: Udviklingsstrategi for Enghaveskolen 2006-2008, Rambøll Management)

Menneskesyn

Vi tager udgangspunkt i det holistiske menneskesyn, hvilket betyder, at vi har fokus på den enkelte elevs ressourcer og potentialer. Personalet møder eleven med respekt og anerkendelse i et trygt læringsmiljø, der sikrer de bedste muligheder for udvikling og tilegnelse af nye færdigheder.

Læringssyn og læringsmiljø

Personalet ser læring som en livslang proces, der begynder ved fødslen. Med udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger arbejder vi på at give mulighed for løbende udvikling. Elevgruppen har på grund af koncentrations- og opmærksomhedsforstyrrelser, et stort behov for at kunne vælge fællesskabet til og fra. Vi tager individuelle hensyn til elevernes forskelligheder. Vi har en del lyd- og støjfølsomme elever, der i perioder har behov for at kunne trække sig tilbage fra fællesskabet. Derfor er hver klasse/gruppe så vidt muligt inddelt i flere små læringsmiljøer.

I det omfang, det er muligt, forsøger personalet at etablere individuelle leg/læringsforløb på tværs af klasserne. Det er kendetegnende for mennesker med autisme, at de har kommunikationsvanskeligheder. Derfor lægges der stor vægt på at afhjælpe disse vanskeligheder via forskellige kommunikative metoder.

Pædagogiske rammer

På Enghaveskolen tages der udgangspunkt i "Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children" (TEACCH), som er en pædagogisk ramme, der anvendes i forbindelse med mennesker med autisme.

Hovedpunkterne i TEACCH er indretning af det fysiske miljø, struktureret pædagogik, brug af visualisering, individuelle rutiner og arbejdsystemer, samt et tæt forældre-samarbejde.

Læring finder altid sted i en bestemt sammenhæng med særlige krav, forventninger og læringsmuligheder. De forskellige måder at forstå og organisere det pædagogiske arbejde på, kan beskrives som tre læringsrum.

- I læringsrum 1 er det personalet, der tilrettelægger aktiviteter for eleven - personalet går foran eleven.
- I læringsrum 2 går personalet ved siden af eleven, og eleven har indflydelse via de ideer, forslag og handlinger, eleven har/gør.
- I læringsrum 3 går personalet bagved eleven, og eleven lærer igennem leg og spontane oplevelser uden pædagogisk tilrettelæggelse.

På Enghaveskolen arbejder personalet mest i læringsrum 1 og 2. Elevernes vanskeligheder gør, at de har behov for styring, struktur og faste rammer.

Enghaveskolens Børnehave

I børnehaven arbejder pædagoger, fysio- og ergoterapeuter tæt sammen i teams omkring det enkelte barn i hverdagen – vi vægter og værdsætter det tværfaglige samarbejde højt. På samme måde er vores samarbejde med Specialrådgivningen meget vigtig. Vores psykolog og talehørekonsulent observerer og tester børnene og de deltager i møder omkring det enkelte barn – og de giver personalet faglig sparring og autismspecifik supervision.

Mange børn med autisme har svært ved at lege spontant og varieret. De skal have hjælp til at strukturere legen. De skal have synliggjort, hvad de skal være sammen om, og hvor længe de skal være det. Vi øver børnene i turtagning, strukturerer og visualiserer legene - og tilpasser dem til de enkelte børn.

Temaer i de pædagogiske læreplaner

De pædagogiske læreplaner er opdelt i tre overskrifter/temaer. Temaerne er:

1. Personlighedsudvikling og sociale kompetencer
2. Æstetiske, sproglige og kropslige udtryksformer
3. Mødet med natur og kultur

Teammøder

Alle grupper/klasser har hver uge et teammøde, hvor lærere, pædagoger og medhjælpere drøfter de enkelte elever og planlægger undervisningen og de pædagogiske aktiviteter. Vi vurderer løbende elevernes trivsel i gruppen, og hvorvidt de planlagte aktiviteter passer til den enkelte elev.

Elevplaner og Periodeplaner

Elevplanen bliver udarbejdet skriftligt i et samarbejde mellem kontaktlærer og primærpædagog, samt øvrige tværfaglige samarbejdspartnere. Med udgangspunkt i elevplanernes overordnede mål, udarbejdes der i periodeplanerne nogle delmål. Det sker i et samarbejde mellem elevens kontaktlærer og primærpædagog.

Evaluering

Vi evaluerer de pædagogiske læreplaner ud fra syvkantsmodellen. Syvkantsmodellen er valgt frem for andre evalueringsmodeller, da den indeholder børnenes og personalets forudsætninger. De punkter er vigtige faktorer at medtage, da vi arbejder med elever med specielle behov.

Modellen kan ses på side 14, hvor de enkelte faktorer også bliver beskrevet. Vi bruger testmaterialer, logbøger, billeder, videooptagelser og nyhedsbreve til at dokumentere vores arbejde.

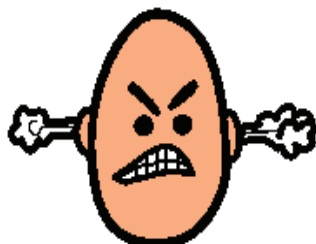
glad

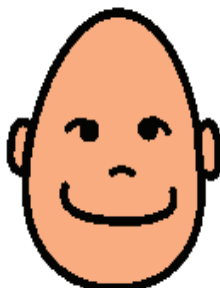
ked af det

gal

tilfreds

Historien om musen

"Det er ikke altid nemt for musen Alfred at være sammen med de andre mus. Nogle gange synes han, at det ville være bedre, hvis han var alene. Han bliver ofte misforstået, og de voksne kigger nogen gange underligt efter ham, når han går alene i sine egne tanker. Alfred prøver engang imellem at lege med de andre musebørn. Men han synes, det er svært at lege med dem. Når de leger musen efter katten, kan han godt være med. De leger godt sammen et stykke tid og har det rigtig sjovt, men lige pludselig er de andre i gang med en anden leg. Det kan Alfred ikke forstå, for de har det jo lige så sjovt. Så går Alfred hen for at lege sine egne lege alene."

Citat fra "Historien om Alfred", www.autismeforening.dk.

Skolebestyrelsen

Enghaveskolens bestyrelse består af syv forældrerepræsentanter, tre medarbejderrepræsentanter og to fra skolens ledelse.

Skolebestyrelsens vigtigste opgave er at formulere de principper, der udgør skolens overordnede mål og fastlægge de rammer, skoleledelsen skal bruge for at opfylde principperne. På grundlag af de vedtagne principper tegner skolen sin egen profil, så alle er klar over, hvilke værdier, der kendetegner den. Det er skolebestyrelsen magtpåliggende, at mål og principper bliver til i åben dialog og samarbejde med ledelse og personale. Det er her personalets repræsentanter har muligheden for at viderebringe spørgsmål og problemstillinger.

På skolebestyrelsesmøderne bliver bestyrelsen løbende orienteret om status af læreplanen. I slutningen af skoleåret gennemgås læreplanen, med henblik på godkendelse af rettelser og tilføjelser.

Enghaveskolens venner

Enghaveskolens Venner er en støtteforening til fordel for alle elever på skolen. Foreningen blev oprettet i 1994 på initiativ fra forældre og SFO-personale. Formålet var at søge ekstra økonomiske midler gennem fonde, og derved give eleverne bedre muligheder i deres dagligdag på Enghaveskolen. Foreningen er åben for alle, der ønsker at være medlem.

Støtteforeningens bestyrelse er sammensat af forældre og er repræsenteret i skolebestyrelsen.

Sundhed på Enghaveskolen

Enghaveskolen har fokus på sundhed, kost og motion, og det er en vigtig del af skolens kultur.

I dagligdagen arbejder vi med sundhed på følgende måder:

- Eleverne tilbydes fysisk aktivitet, evt i samarbejde med skolens fysioterapeut.
- Nogle klasser samler månedens fødselsdage, således at der kun holdes én samlet fødselsdag om måneden.
- Nogle klasser tilbyder frugt hver onsdag.
- Eleverne tilbydes sportsskole i sommerferien.
- Eleverne får mulighed for at deltage i de aktiviteter, som interesserer dem og dermed fremmer deres nærmeste udviklingszone.
- Eleverne oplever tydelige og positive voksne i deres dagligdag. Dette fremmer elevernes glæde og trivsel.

Enghaveskolen har nedsat et udvalg, som arbejder med sundhed. Udvalget er tværfagligt og består af pædagoger, lærere og fysioterapeut. Der er udarbejdet en sundhedspolitik, som er en guideline for fagfolk og forældre.

Sportsskole

Enghaveskolen har en sportsskole. Modsat andre sportsskoler kan vi tilbyde en bred vifte af strukturerede aktiviteter, som tager udgangspunkt i elevernes specifikke funktionsniveau. Aktiviteterne foregår på tværs af klasserne. Således har børnene mulighed for at skabe nye relationer til andre og derved udvikle sig socialt.

Sportsskolen finder sted den første uge i sommerferien, hvor de fleste har mulighed for at deltage. Den foregår på skolens egne arealer og hvis muligt på rideskolen og svømmehallen, som findes i lokalområdet.

Fysiske rammer.

På Enghaveskolen er vi privilegerede i forhold til vore udenomsarealer. Skolen ligger tæt på et stort, grønt område, som består af skov, idrætsanlæg og offentlige legepladser.

Skolens legepladser afspejler nogle af de motoriske udfordringer, som eleverne har brug for. Der er et område med gynger, klatrevæg, diverse vipperedskaber, samt et område til boldspil.

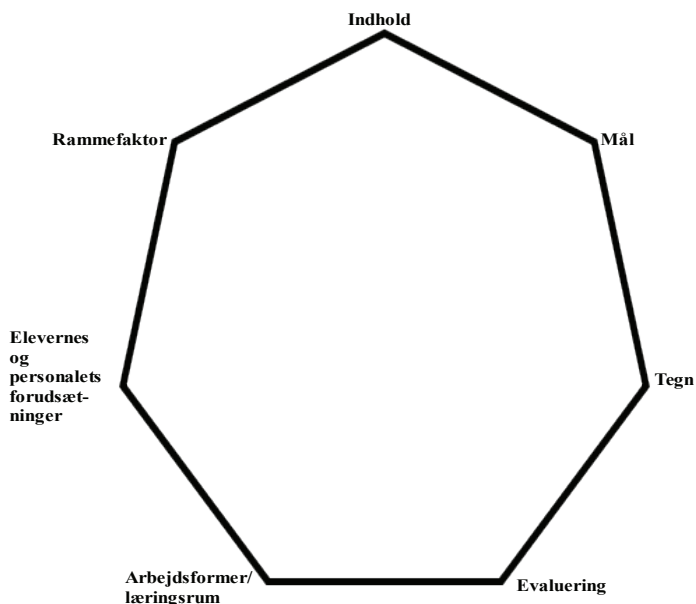
Skolen har faglokaler til musik/drama og gymnastiksal. De benyttes i forbindelse med udvikling af elevernes kropslige, kreative og praktiske kompetencer. Skolen råder også over et snoozelrum, hvor der er mulighed for sansestimulering og sanseintegration.

Det var et kort kig ind i Enghaveskolens verden.

Du kan finde mere på:

www.enghaveskole.aula.dk

Bilag Syvkantsmodellen

1. **Indhold:** Hvad skal børnene lære?
2. **Mål:** Hvilke mål opstilles for læringen?
3. **Tegn:** Hvordan iagttages læring konkret? Hvilke tegn vælger vi for læringen?
4. **Rammefaktorer:** Hvilke konkrete muligheder er der til stede som kan anvendes i læringen?
5. **Børnenes og personalets forudsætninger:** Hvilke forudsætninger har børnene og personalet for læringen?
6. **Arbejdsformer og læringsrum:** Hvilke metoder og læringsrum anvendes i læringen?
7. **Evaluering:** Hvordan evalueres læreplanen?

Personlighedsudvikling og sociale kompetencer.

Gruppe: L-kl

Indhold: En gang ugentligt har eleverne musik. Vi synger sange, som enten passer til årstiden eller til klassens tema på aktuelt tidspunkt. F.eks en kendt salme, når vi arbejder med religion. Eleverne inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere undervejs i forløbet.

Mål: At eleverne præsenteres for og lærer forskellige sange. At eleverne gennem musik får oplevelsen af at være del af et fællesskab med alt hvad dertil hører.

Tegn: At eleverne oplever genkendelse og gerne glæde ved at deltage i musik samt ved at synge sangene.

Rammefaktorer: materialet skal være understøttet af "Skriv med symboler" -sangene er ligeledes i Gr.1 underbygget af "Tegn til tale" for at opnå mest muligt forståelse og aktiv deltagelse. Eleverne er delt op i to separate grupper, der sidder i hver deres rum. Vi synger sangene som absolut minimum 4 gange, inden de evt. skiftes ud.

Børnenes og personalets forudsætninger: Eleverne får tid og rum til at deltage på egne vilkår. Nogle synger højlydt med, andre lytter nærmere men er med på fagterne undervejs. Personalet er en vigtig forudsætning for, at musikken lykkedes. Her tænkes der særligt på, at materialet skal være grundigt forberedt forinden musik aktiviteten påbegyndes.

Arbejdsformer/Læringsrum: Læringsrum 1 i forhold til planlægningen og læringsrum 2 hvor personalet støtter og guider eleven i proces og udførelse. Vi går ved siden af eleven.

Evaluering: (Dokumentation) Fotodokumentation. Billederne anvendes i såvel elevernes individuelle mapper som i nyhedsbreve til forældrene. Enkelte af vores elever får af og til en sang med hjem skrevet i "Skriv med symboler" hvilket har været særdeles positivt, da forældrene har kunnet synge den sammen med den pågældende elev. Mundtlig evaluering.